

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa **Ing. J. D.**, bývajúceho v S., t.č. v B., proti odporcovi **Mestu Spišská Nová Ves, o obnovu konania**, vedenej na Okresnom súde Spišská Nová Ves pod sp.zn. 8 C 62/2008, o dovolaní navrhovateľa proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 30. januára 2009, sp.zn. 11 Co 264/2008 a uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 31. mája 2010, sp.zn. 3 Co 75/2010, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 30. januára 2009, sp.zn. 11Co 264/2008 **o d m i e t a .**

Konanie o dovolaní proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 31. mája 2010, sp.zn. 3 Co 75/2010 **z a s t a v u j e .**

Odporcovi náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Spišská Nová Ves uznesením z 11. júla 2008, č.k. 8 C 62/2008-43 žiadosť navrhovateľa o ustanovenie zástupcu z radov advokátov zamietol a navrhovateľovi oslobodenie od platenia súdnych poplatkov nepriznal. Dospel k záveru, že u navrhovateľa ide o zrejme bezúspešné uplatňovanie práva, nakoľko konanie bolo zastavené pre prekážku rozhodnutej veci v zmysle ustanovenia § 159 ods. 3 O.s.p. z dôvodu, že o takomto návrhu bolo už rozhodnuté v konaní vedenom pod sp.zn. 7 C 87/2005, ktorým súd návrh na obnovu konania sp.zn. 3 C 640/94 zamietol.

Krajský súd v Košiciach na odvolanie navrhovateľa uznesením z 30. januára 2009, sp.zn. 11 Co 264/2008 napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa ako vecne správne v zmysle

§ 219 O.s.p. potvrdil. V celom rozsahu sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvého stupňa o zrejme bezúspešnom uplatňovaní práva navrhovateľom, keď poukázal na to, že navrhovateľ iba rekapituluje celý priebeh konania vedeného pod sp.zn. 3 C 640/1994 a dôvody, pre ktoré svoj nárok pokladá za dôvodný, pričom neuvádza žiadne vecné námietky, ktoré by spochybnili správnosť napadnutého uznesenia. Nepoukazuje na žiadne nové skutočnosti, rozhodnutia alebo dôkazy, ktoré by boli dôvodom pre povolenie obnovy konania a ktoré by zároveň vyvracali záver súdu prvého stupňa o zrejme bezúspešnom uplatňovaní práva.

Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podal navrhovateľ dovolanie. Žiadal o zrušenie napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu a rozhodnutia súdu prvého stupňa a o vrátenie veci súdu prvého stupňa na ďalšie konanie na povolenie obnovy konania vo veci vedenej pod sp.zn. 3 C 640/94.

Okresný súd Spišská Nová Ves uznesením z 20. apríla 2011, č.k. 8 C 62/2008-414 uložil navrhovateľovi doplniť podanie z 19. marca 2009 a z 10. júna 2009 v súlade s ustanoveniami § 42 ods. 1, 3 O.s.p. a § 241 O.s.p. v lehote 10 dní odo dňa doručenia tohto uznesenia. Zároveň ho poučil o tom, že v dovolacom konaní musí byť zastúpený advokátom, inak dovolací súd konanie zastaví.

Okresný súd Spišská Nová Ves uznesením z 29. januára 2010-319, č.k. 8 C 62/2008-319 Ing. J. D., bytom T. vrátil súdny poplatok v sume 33 € prostredníctvom príslušného daňového úradu. S poukazom na ustanovenie § 11 ods. 1 a 4 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch konštatoval, že súdny poplatok bol navrhovateľom zaplatený bezdôvodne, a preto mu priznal právo na jeho vrátenie.

Krajský súd v Košiciach na odvolanie navrhovateľa uznesením z 31. mája 2010, sp.zn. 3 Co 75/2010 napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil. Uviedol, že pokiaľ v niektorom konaní bol zaplatený súdny poplatok vo väčšom rozsahu alebo bezdôvodne, je povinnosťou súdu v zmysle zákona o súdnych poplatkoch tento preplatok vrátiť, a to prostredníctvom príslušného daňového úradu. Z uvedeného dôvodu napadnuté uznesenie potvrdil ako vecne správne v zmysle § 219 O.s.p.

Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podal dovolanie navrhovateľ, ktorý navrhol uznesenie odvolacieho súdu, ako aj uznesenie súdu prvého stupňa zrušiť. Zároveň požiadal o ustanovenie zástupcu z radov advokátov pre dovolacie konanie.

Okresný súd Spišská Nová Ves uznesením z 24. novembra 2011, č.k. 8 C 62/2008-453 po vrátení veci dovolacím súdom, uložil navrhovateľovi doplniť dovolanie voči uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 30. januára 2009, sp.zn. 11 Co 264/2008 a proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 31. mája 2010, sp.zn. 3 Co 75/2010 v súlade s ustanoveniami § 42 ods. 1, 3 O.s.p. a § 241 O.s.p. v lehote 10 dní odo dňa doručenia tohto uznesenia. Zároveň ho poučil o tom, že v dovolacom konaní musí byť zastúpený advokátom, inak dovolací súd konanie zastaví. Poučil ho aj v zmysle § 30 O.s.p. o možnosti ustanovenia za zástupcu Centrum právnej pomoci alebo advokáta zapísaného do zoznamu podľa osobitného predpisu, ak je to potrebné pre ochranu jeho záujmov.

Navrhovateľ žiadosťou doručenou Okresnému súdu Spišská Nová Ves 2. januára 2012 opätovne požiadal o ustanovenie zástupcu z radov advokátov.

Okresný súd Spišská Nová Ves uznesením z 12. januára 2012, č.k. 8 C 62/2008-471 žiadosť navrhovateľa na ustanovenie zástupcu z radov advokátov zamietol. Mal za to, že u navrhovateľa ide o zrejme bezúspešné bránenie práva. Poukázal na to, že navrhovateľ opätovne žiada ustanoviť advokáta, avšak z obsahu spisu a z jeho tvrdení vyplynulo, že nedošlo k zmene skutočností, ktoré by odôvodňovali opačný postup ako zamietnutie jeho žiadosti.

Krajský súd v Košiciach uznesením zo 14. decembra 2012, sp.zn. 1 Co 52/2012 zrušil napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa z dôvodu, že v zmysle ustanovenia § 30 O.s.p. účinného od 1. januára 2012 súd účastníka odkáže na Centrum právnej pomoci, ktorý rozhodne o jeho žiadosti, teda súd prvého stupňa už nie je oprávnený rozhodovať o ustanovení zástupcu z radov advokátov.

Okresný súd Spišská Nová Ves podaním označeným ako „oznámenie“ z 12. marca 2013, ktoré navrhovateľ prevzal 20. marca 2013, odkázal navrhovateľa na Centrum právnej pomoci Kancelária Košice, Moyzesova 18 a zároveň ho vyzval na predloženie kópie jeho

žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu z radov advokátov adresovanú centru v lehote 10 dní.

Centrum právnej pomoci podaním z 25. júla 2013 súdu oznámilo, že žiadateľ nespĺňa podmienku materiálnej núdze, ktorá je nevyhnutným predpokladom priznania nároku na právnu pomoc. Nesplnenie hoci len jednej z podmienok nároku na právnu pomoc je dôvodom nepriznania nároku na poskytnutie právnej pomoci.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolania podal včas účastník konania, skúmal, či sú splnené procesné predpoklady pre to, aby bolo možné preskúmať napadnuté rozhodnutia z hľadiska ich vecnej správnosti.

1. Pokiaľ ide o dovolanie navrhovateľa proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 30. januára 2009, sp.zn. 11 Co 264/2008, Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), skúmal bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.), či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním. Treba dodať, že i keď dovolateľ v konaní o dovolaní nie je zastúpený advokátom a nemá právnické vzdelanie (§ 241 ods. 1 O.s.p.), povaha napadnutého rozhodnutia vylučuje, aby v prípade tohto dovolania bol nedostatok podmienky povinného zastúpenia považovaný za dôvod pre zastavenie konania. Za situácie, kedy je predmetom dovolacieho prieskumu rozhodnutie súdu o nevyhovení žiadosti účastníka o ustanovenie zástupcu z radov advokátov, by trvanie na podmienke povinného zastúpenia popieralo cieľ, ktorý sledoval účastník konania.

Podľa ustanovenia § 236 ods. 1 O.s.p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol uznesením. V zmysle ustanovenia § 239 O.s.p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnuté zmeňujúce uznesenie odvolacieho súdu (§ 239 ods. 1 písm. a/ O.s.p.) alebo ak odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev na zaujatie stanoviska (§ 239 ods. 1 písm. b/ veta prvá O.s.p.). Podľa § 239 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu,

ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky. Keďže rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré je napadnuté dovolaním, nevykazuje znaky niektorého z týchto uznesení, nemožno prípustnosť dovolania navrhovateľa vyvodiť z ustanovenia § 239 ods. 1 a 2 O.s.p.

S prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1, veta druhá O.s.p., ukladajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnuť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O.s.p. (či už to účastník namieta alebo nie) neobmedzil sa Najvyšší súd Slovenskej republiky len na skúmanie prípustnosti dovolania smerujúceho proti uzneseniu podľa § 239 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O.s.p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku alebo uzneseniu), ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia (ide tu o nedostatok právomoci súdu, spôsobilosti účastníka, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, ak sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať a prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom). Existenciu žiadnej podmienky prípustnosti dovolania uvedenej v tomto zákonom ustanovení odvolací súd nezistil.

Pri posudzovaní dovolania navrhovateľa podľa obsahu je zrejmé, že podstatnou je v ňom námietka navrhovateľa, že odvolací súd nesprávne posúdil zistený skutkový stav a pri aplikácii ustanovenia § 138 ods. 1 O.s.p. dospel k nesprávnemu záveru o nesplnení podmienok pre oslobodenie od súdneho poplatku a pre ustanovenie zástupcu z radov advokátov. Dovolateľ teda namietal, že týmto dovolaním napadnuté uznesenie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci.

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav.

O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Nesprávne právne posúdenie veci je relevantný dovolací dôvod (možno ním odôvodniť procesne prípustné dovolanie), nesprávnosť právneho posúdenia ale nezakladá žiadnu z vád v zmysle § 237 O.s.p. Treba dodať, že pre vyhovenie návrhu účastníka na oslobodenie od súdneho poplatku (a pre vyhovenie jeho návrhu na ustanovenie zástupcu z radov advokátov) je v zmysle § 138 ods. 1 O.s.p. potrebné, aby súčasne boli splnené dve podmienky, a to že: 1/ oslobodenie je odôvodnené pomermi žiadateľa a 2/ nejde o prípad svojvoľného alebo zrejme bezúspešného uplatňovania alebo bránenia práva. Ak z týchto podmienok nie je splnená čo i len jedna, nemožno žiadosti vyhovieť. V danom prípade odvolací súd nevyhovел žiadosti dovolateľa z dôvodu nesplnenia druhej podmienky, keď dospel k záveru, že zo strany navrhovateľa ide o zrejme bezúspešné uplatňovanie práva. Takisto nebolo možné vyhovieť žiadosti dovolateľa na ustanovenie zástupcu z radov advokátov, pretože v zmysle § 30 O.s.p. podmienkou na vyhovenie tejto žiadosti je existencia predpokladov na oslobodenie od platenia súdnych poplatkov, ktoré u dovolateľa splnené neboli. Dovolateľom uvádzané skutkové okolnosti teda v ničom nepotvrdzujú, že by procesným postupom odvolacieho súdu bola znemožnená realizácia niektorého z jeho procesných oprávnení.

Keďže v danom prípade dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu nie je podľa § 239 O.s.p. prípustné a vady uvedené v § 237 O.s.p. neboli zistené, Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie navrhovateľa ako neprípustné podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. odmietol. S poukazom na právnu úpravu dovolacieho konania sa nezaoberal napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

2. K dovolaniu navrhovateľa proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 31. mája 2010, sp.zn. 3 Co 75/2010 dovolací súd uvádza, že v zmysle § 241 ods. 1 O.s.p. musí byť dovolateľ zastúpený advokátom, pokiaľ nemá právnické vzdelanie buď sám, alebo jeho zamestnanec (člen), ktorý za neho koná. Toto ustanovenie zakotvuje osobitnú podmienku dovolacieho konania, ktorej nedostatok je odstrániteľný, avšak len za súčinnosti dovolateľa.

V dovolaní sa musí popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu a z akých dôvodov sa toto rozhodnutie napáda, prípadne ktoré dôkazy by sa mali vykonať na preukázanie dôvodov dovolania a čoho sa dovolateľ domáha (§ 241 ods. 1 veta prvá O.s.p.).

Napriek tomu, že navrhovateľ nemá právnické vzdelanie vyžadované na zastupovanie v dovolacom konaní, ktorým je v zmysle konštantnej judikatúry súdov len vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa v študijnom odbore právo na právnickej fakulte vysokej školy, alebo uznaný doklad o vysokoškolskom vzdelaní druhého stupňa vydaný zahraničnou vysokou školou, a ako dovolateľ takéhoto zástupcu potrebuje, keďže ide o zákonnú podmienku dovolacieho konania, ktorej nesplnenie bráni prejednaniu jeho dovolania, nepoveril v súdom určenej lehote a ani doposiaľ svojím zastupovaním žiadneho kvalifikovaného zástupcu.

So zreteľom na nerešpektovanie výzvy na predloženie plnomocenstva Okresného súdu Spišská Nová Ves uznesením z 24. novembra 2011, č.k. 8 C 62/2008- 453 v stanovenej lehote, ani do času rozhodovania dovolacieho súdu, musel Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) s poukazom na ustanovenie § 243c O.s.p. v spojení s § 241 ods. 1 O.s.p. a § 104 ods. 2 O.s.p. pre nesplnenie zákonom požadovaných náležitostí dovolania konanie o dovolaní navrhovateľa zastaviť, pričom sa nezaoberal otázkou procesnej prípustnosti (ani dôvodnosti) dovolania.

O trovách dovolacieho konania rozhodol dovolací súd podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p., § 146 ods. 2 O.s.p. a § 151 ods. 1 O.s.p.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 27. júla 2015

JUDr. Helena Haukvitzová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Dagmar Falbová

